

Л. Столяр. Працівники музею допомагали в організації музейних кімнат у Жовківському, Бродівському, Перемишлянському, Пустомитівському, Городоцькому, Буському та інших районах Львівської області.

Серед інших музейних установ відзначимо створення у Львові в 1953 р. Літературно-меморіального музею Ів.Франка. Доцільність його заснування відзначено, зокрема, у Постанові Президії Академії наук УРСР, і у зв'язку з цим прийнято рішення про відповідне клопотання перед Радою Міністрів [6, с. 47]. Фонди музею поступово збагачувалися пам'ятками, в тому числі й творами декоративно-ужиткового мистецтва, хоч більшість з них була виконана у наступні десятиліття та присвячена творчості письменника.

Отже, короткий огляд діяльності основних Львівських музеїв у 50-х рр. ХХ ст. засвідчує, що ідеологічний принцип підбору та фільтрації існуючих колекцій поступово займав пануюче становище. Проте, на відміну від багатьох музеїв східної України, фонди львівських музеїв в основному були збережені. Крім того, вони завжди були і залишалися автономними і не зазнавали такого нищівного впливу відомої концепції «малоросійської вторинності». Важливе значення мало те, що ряд видатних представників місцевої інтелігенції, як, наприклад, І.Свінціцький, М.Драган, О.Кульчицька, М.Батіг та інші, не подалися в еміграцію, а залишилися в місті. Разом з тими, що прибули до Львова з інших регіонів Радянської України і розуміли реальну цінність надбань національної культури, вони зробили все, що дозволяв цей непростий та суперечливий час.

Подальші дослідження передбачається провести у напрямі поглибленого вивчення колекцій професійного декоративно-ужиткового мистецтва другої половини ХХ століття, які зберігаються у львівських музеях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Батіг М. Білі сторінки в історії національного музею у Львові /М.Батіг // Літопис Національного музею у Львові. – 2000. – №1 (6). – С. 6-8.
2. Батіг М. «Ювілей» /М.Батіг // Молода Галичина. – 1998, – 19 грудня. – С. 3-5.
3. Історія Львова /В.Секретарюк, А.Борзенко, М.Брик та ін. – К.: Наукова думка, 1984. – 263 с.
4. Каталог втрачених експонатів Національного музею у Львові. [Автори-упорядники: В.Арофікін, Д.Посацька]. – Київ-Львів, 1996. – 32 с.
5. Крутоус А. Ми з Львівського історичного... (1893–2003) /А.Крутоус // Львівському історичному музеєві – 110 років: Спецвипуск. – Львів: Новий час, 2004. – 52 с.
6. Культурне життя в Україні: західні землі / Том 1. – К.: Наукова думка, 1995. – 232 с.
7. Львівська картинна галерея. Путівник / Під загальною редакцією О.Пеленської. – Львів, 1985. – 24 с. з іл.
8. Музей етнографії та художнього промислу ІН УРСР: Путівник /Відпов. за вип. С.Павлюк, Р.Чмелик. – Львів: Інститут народознавства, 1996. – 43 с. з іл.
9. Рубльов О. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції (20–50-ті роки ХХ ст.) /О.Рубльов, Ю.Черченко. – К., 1994. – 221 с.
10. Філевич Н. Матеріали до історії Львівської галереї мистецтв /Н.Філевич // Львівська галерея мистецтв. – Львів, 2006. – 43 с.

УДК 72+745: 271.2(477) «16/18»

Н.О. УРСУ

СКУЛЬПТУРА І РІЗЬБАРСТВО В ОСЕРЕДКАХ ДОМІНІКАНСЬКОГО ОРДЕНУ XVII-XIX СТОЛІТЬ НА ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ

У статті розглянуто зразки скульптури і різьблення, наявних у костелах і монастирях домініканського ордену XVII-XIX століть на українських землях. Зосереджено увагу вагу на відомостях, які вдалося розшукувати в архівних документах.

Ключові слова: скульптура, образ, архів, домініканський орден, костел, монастир.

**СКУЛЬПТУРА И РЕЗЬБА В ЯЧЕЙКАХ
ДОМИНИКАНСКОГО ОРДЕНА XVII-XIX СТОЛЕТИЙ НА ЗЕМЛЯХ УКРАИНЫ**

Статья посвящена рассмотрению образцов скульптуры и резьбы, имеющихся в костелах и монастырях доминиканского ордена XVII-XIX на землях Украины. Сосредоточено внимание на сведениях, которые удалось разыскать в архивных документах.

Ключевые слова: скульптура, образ, архив, доминиканский орден, костел, монастырь.

SCULPTURE AND CARVING IN THE MEDIA OF THE DOMINICAN ORDER OF XVII-XIX CENTURIES IN THE LANDS OF UKRAINE

The article deals with the study of samples of sculpture and carving concentrated in the cathedrals and monasteries of the Dominican order of XVII-XIX c. in the lands of Ukraine and contains miserly information which was found in the archive documents.

Key words: sculpture, image, archives, Dominican order, cathedral, monastery.

Питання дослідження скульптури і різьбярства в осередках домініканського ордену на українських землях практично залишалось поза увагою як вітчизняних, так і зарубіжних мистецтвознавців. Предметом досліджень ставали лише поодинокі пам'ятки з окремих храмів ченців. Тому мета статті – дослідити знайдені в архівах України та за кордоном відомості про об'єкти скульптури і різьбярства в осередках представників домініканського ордену на українських теренах.

Домініканці належать до мендикантів (*mendicus*, лат. – жебрак), жебракуючих католицьких орденів, що мають особливу духовність. На початку свого існування вони присягали Господу убогість, стриманість, аскетизм, відрікалися від володіння матеріальними благами. Це віддзеркалилось у характері костельних й монастирських побудов, наповненні внутрішнього простору живописом та іншими творами сакрального мистецтва. Водночас у XVII-XVIII ст. під впливом бенефакторів та донаторів, а також стилів бароко і рококо костели набули пишного вигляду, прикрашалися декоративною ліпниною, фресковим розписом, майстерно виконаними вівтарними образами. Ченці, виправдовуючи себе, стверджували, що не можна заощаджувати на всьому, що стосується Бога.

Скупі відомості, які вдалось розшукати в архівних документах, у статті розміщені в хронологічному порядку. Неможливо не віддати належне різьбярам та скульпторам, що у різні часи працювали над створенням для споруд ченців як окремих фігур, так і цілих обсягово-просторових композицій. Їх твори, поєднуючись з архітектурою й підпорядковуючись їй, входили складовими в гармонійні ансамблеві композиції, існування яких було можливим завдяки синтезу візуальних мистецтв.

1631 року пріор осередку домініканців у Мостиськах підписав угоду з теслярем Яном на розбудову монастиря, продовження дерев'яної частини кляштору і покриття його єдиним дахом. 1635 року згадуються тесляр Василь та його брат, що збудували дерев'яний музичний хор [1], а 1636 року різьбяр Ян закінчив будувати новий орган.

Особливу увагу привертає головний вівтар костелу ченців у Рогатині, що датується 2 чвертю XVII ст. Цей вівтар дерев'яний, архітектонічний, фланкований колонами, оздобленими різьбленими путті, що тримають картуші з ілюстраціями слів Лоретанської літанії. Багатий орнамент з мушель оточує образи св. Йосифа з Дитятком, св. Миколая, св. Іоанна Євангеліста. Професор Гембарович, який досліджував головний вівтар Рогатинського костелу, вважає збережені і повторно використані в церкві села Дунаєва фрагменти вівтаря за твори знаменитого Яна Пфістера. Їх датування вченим на 3 або 4 десятиліття XVII ст. свідчить, що вони виконані ще для першого, дерев'яного костелу.

Збережені фрагменти вирізняються високою художньо-композиційною якістю і належать до найцінніших прикладів декоративного різьблення епохи [13, с. 316-317].

Для виконання скульптурних робіт у Жовківському домініканському костелі були запрошені митці з-за кордону, серед яких слід згадати Андреаса Шлютера (1660–1714), німецького скульптора і архітектора, котрий у 1689-93 роки працював у Варшаві, пізніше в Берліні. Наприкінці XVII ст. він виконав для галицьких домініканців кілька надгробків, котрі можна віднести до кращих зразків барокового мистецтва того часу [18, с. 657]. На той момент зведено прохідну браму (закінчено у 1689) [10, с. 136], костел вкрито бляхою, покладено підлогу, а також встановлено надгробки Марка і Теофілії Собеських. Для цієї роботи було запрошено місцевих ремісників і каменярів з Кракова на чолі зі згаданим королівським скульптором Андреасом Шлютером [10, с. 137]. Два найважливіших надгробки – фундаторки костелу і монастиря, матері Яна III, Теофілії Собеської, а також брата короля Марка Собеського – виконано з мармуру. Деякі мармурові частини доручили виконувати краківським каменярам Яцку Загурському і Блажею Мізерському, що спеціально приїхали у 1686 році, а у 1692 році означені пам'ятники почав створювати Андреас Шлютер, який виконав їх у Варшаві. У Жовкву вони потрапили у 1693 році, а на зламі 1693-1694 років під наглядом скульптора були встановлені. Сильно ушкоджені під час пожежі 1739 року різьблення були реконструйовані [11, с. 119-122].

Рококове різьблення Розп'яття, що походить з вітваря каплиці при пресбітерії, експресією, анатомією, моделюванням форм і деталями вказує на авторство львівського скульптора Іоанна Пінзеля (?-1762) [14, с. 120]. Поряд з видатними різьбленнями для костелу варто зазначити кілька творів домініканця брата Даміана Бенасевича ОР (1844-1902). Рівень виконаних ним робіт у мармурі і дереві свідчить про великий талант і високу освіту [14, с. 121]. Серед відомих його праць можна назвати копію фігури Божої Матінки Яцкової з костелу львівських домініканців, медальйон з білого мармуру Божої Матері Неустанної допомоги [5].

Дерев'яне різьблене оздоблення нижнього ярусу стін нави, пресбітерія, трансепту й каплиць виконувалося у майстерні Станіслава Крука у Львові. Відповідно до проекту Едгара Ковача різьбярем у 1902-1903 роках С. Круком був виконаний боковий вітвар Божої Матері Розарію в барокових формах, частково позолочений, дерев'яні рельєфи каплиці Братства Святого Розарію [14, с. 104], а в 1904 – балюстрада органу з білого і чорного мармуру і кропильниця з чорного мармуру (1903) [6, с. 102].

Едгар Ковач (1849-1912), учень Готфріда Семпера і Карла фон Хасенауера, відомий львівський архітектор і реставратор, раніше директор Закопанської школи дерев'яного промислу, був автором численних проектів вітварів і костельних меблів у стилі неobaroko, а також надихав живописців власними проектами та ідеями щодо храмової поліхромії [14, с. 121].

Стукову декорацію інтер'єру каплиці св. Домініка костелу в Підкамені (стіни, тамбур й чаша куполу) виконав Джованні Батиста Фальконі перед травнем 1648 року. Пріор Томаш Крушевський ОР підписав 21 лютого 1700 року угоду з ваятелем Лаврентієм Сарновичем на виконання нового головного вітваря Підкаменецького костелу за 4300 польських злотих, офірованих Анною Вельхорською, волинською каштеляною. Цей вітвар вирішено було оздобити срібним антепендієм з коштів конвенту. Лаврентій Сарнович також виконав ще два притенчових бокових вітварі – св. Хреста і св. Вікторії [8, с. 132]. 9 жовтня 1760 року складено угоду зі скульптором Стефаном Кольчицьким на виконання вітваря св. Томи Аквінського за 400 польських злотих [7, с. 295]. 3 жовтня 1773 року ченці оплатили 216 злотих за створення ескізу хорів архітектору П. Полейовському [3]. 11 квітня 1774 року підписано угоду з Францем Олендським щодо виконання різьбленого декору нового вісімнадцятиголосого органу за 78 червоних злотих [7, с. 309]. Декор було виконано майстернею Ф. Олендського, але пізніше ремонтвано і дещо перероблено в стилі рококо і неорококо з використанням поліхромних позолочених фігур Давида, св. Цецилії, музикуючих ангелів з трубами, мотивів рокайлів, ґраток, мушлей і квітів [8, с. 158].

6 липня 1779 року конвент сплатив 300 флоринів скульптору Йосифу Легерлютцу за виставлення двох вітварів: св. Вікторії і св. Антонія [3]. Олендський і Легерлютц залишили

розпис і позолоту своїх творів у Підкамені іншим ремісникам, що було розповсюдженою практикою серед львівських різьбярів [8, с. 134-135]. В грудні 1870 року викрадено папські корони з чудесного образу Божої Матінки Підкаменецької. Нові корони, виконані за проектом Яна Матейкі, було урочисто встановлено на образ жовківським абатом Йосифом Новаковським 4 серпня 1873 року [8, с. 137]. В 1891 році скульптор Христіан Рабісер з Ст. Ульріх в Тіролі виконав для костелу в Підкамені фігури Успіння Богородиці й Вознесіння Божої Матінки до неба для відправлення обряду «поховання Марії» [2].

Три вітварі, що походили з 2 пол. XVIII ст. в Перемишлянському костелі, є творами пізньобарокового різьблення львівського кола у фазі, названій Тадеушем Маньковським «рококовим класицизмом», головними представниками якої були Іоанн Оброцький (бл.1730 – бл.1800) і Матей Полейовський (бл.1720 – бл.1800). Можна припустити, що ретабло з Перемишлян були інспіровані творчістю останнього як за структурою, так і за фігурами [16, с. 121].

Серед скульпторів, які працювали на замовлення ордену домініканців, слід також виділити українського монументаліста і різьбяра Себастьяна Фесінгера (?-1768) [18, с. 604]. Результати його плідної праці можна побачити у Львівських костелах Пресвятої Євхаристії і Марії Магдалени. В стилі пізнього бароко у 60-х роках XVIII ст. створені різьблені з каменю, експресивні фігури фронтона головного фасаду храму Пресвятої Євхаристії у Львові: св. Августина, св. Домініка, св. Яцка, св. Вікентія Феррарія, святих домініканок Катерини Сієнської і Ружі з Ліми.

Фігури на аттіку в інтер'єрі костелу Пресвятої Євхаристії у Львові виконав у XVIII ст. український скульптор Антін Осинський (бл. 1720 – бл. 1765), який жив і творив у Львові [18, с. 453]. Скульптури святих вирізьблені з дерева, поліхромовані, позолочені й мають рококове стилістичне забарвлення. В галузі епітафіяльної скульптури для цього костелу творили Бертель Торвальдсен (епітафія Ю. Дунін-Борковської – 1811), Антон Шимзер (пам'ятник губернатору Гауеру – 20-ті роки XIX ст.), В. Гадомський (пам'ятник Артуру Гроттгеру – 1880), Т. Блотницький (епітафія Генріка Шмідта – після 1883). Антон Шимзер (1790-1836) – скульптор, навчався в Академіях мистецтв Відня та Парижу, а з 1812 року мешкав у Львові [18, с. 654].

Амвон львівського костелу Пресвятої Євхаристії – твір високопрофесійного рівня, що поєднує елементи різностильового спрямування, виконаний за проектом Гендля у 1920 році [17, с. 6]. Приблизно в цей же час за проектом Едгара Ковача встановлюється новий орган у стилі неорококо, а також ченцем-домініканцем доробляються органи грати над бар'єром емпори [17, с. 62].

С.Лоза подає відомості про створення амвону для Тернопільського костелу видатним галичанином Теодором Маріаном Таловським (1857-1910) [9, с. 307].

Варто згадати ще одного митця, котрий брав участь у створенні домініканського костелу в Чорткові. Це польський скульптор Анджей Ленік (1864-1929), випускник Краківської Академії мистецтв, учень видатного керівника різьбярської майстерні Валерія Гадомського. Як високоосвічений митець він мав прекрасне відчуття форми і мистецьку майстерність, що дозволяло виконувати різні завдання, завжди утримуючи високий артистичний рівень. Найбільшим покликанням ваятеля були проекти вітварів й амвонів, домінуючих акцентів в інтер'єрі сакральних споруд. У працях митця переважає неоготичний стиль, але коли виникала потреба, він створював композиції в неоренесансному і небароковому стилях [15, с. 16]. Високий артистизм допомагав художникові співпрацювати зі славетними архітекторами, такими, як Теодор Маріан Таловський, Ян Сас Зубрицький та ін.

Особливу роль у діяльності скульптурної майстерні Анджея Леніка на зламі XIX-XX століть відіграла співпраця з Яном Сас Зубрицьким. Обоє творців (як і їх дружин) пов'язувала дружба, а також спільні артистичні інтереси і вірність традиційним мотивам сакрального мистецтва, зокрема середньовічного. Обладнання костелів, створених Зубрицьким, поставало як на основі рисунків архітектора, так і відповідно проектам скульптора, який вмівло підпорядковував свої праці стилю архітектури.

До найпрекрасніших творів, які вишли з-під рук Анджея Леніка, можна впевнено долучити проект головного вітваря, виконаний для костелу домініканців у Чорткові. Митець тут використав тридільну структуру з розбудованим вінцем, у котрій вражають багаті й водночас делікатні воронкоподібні готичні форми. До цього вітваря зі старого костелу був перенесений прославлений чудесами образ Божої Матері Чортківської [15, с. 16]. Виконання в матеріалі вітварів у Чортківському костелі доручили ченцям ордену, досконалим різьбярям по дереву. Робота була здійснена в 1927-30 роках з дерева, доставленого з лісів, що належали до місцевого домініканського конвенту. Вітварні композиції вирізняються не лише високими фаховими якостями і прекрасним, багатим, одностильовим різьбленням, але й глибоким зануренням у правди віри і духовність ордену мєндикантів. Структурну частину вітварів виконував брат Чеслав Стопа ОР, скульптури – брат Даміан Станкевич ОР, рельєфні композиції – майстер Турнус [12, с. 31].

Прикрасили інтер'єр костелу Прєсвятої Євхаристії у Львові під час реставрації 1911-1914 років вітварі і горельєфи, що інтегрували різні матеріали – дерево, мармур, стюкко, позолоту, автором яких був український скульптор Петро Війтович (1862-1936). Митець навчався у Л.Марконі у Львові, закінчив 1890 року Академію Мистецтв у Відні, працював переважно у галузі монументально-декоративної скульптури [56, с. 47-49]. Його різцеві належать мармурові погруддя домініканських святих над менсами всіх шістьох бокових вітварів [17, с. 62].

Новий головний вітвар з білого мармуру костелу св. Марії Магдалени у Львові було виконано 1926 року. Можна припустити, що його автором був Вітольд Мінкевич, видатний архітектор першої половини ХХ ст., ректор Львівської Політехніки. На це вказує публікація в польському щоквартальнику архітектури й урбаністики за 1987 рік, де можна побачити фотографію цього проекту [19, с. 7].

Істотну роль в організації інтер'єру Перемишлянського храму на початку ХХ століття відігравав різьбяр Ян Войтович, який у місті мав свій заклад і провадив широку діяльність в Галичині, навіть вислав свої праці до США. Вже перед Першою світовою війною майстерня Войтовича мала на своєму рахунку близько 50 опоряджених храмів. Більшість творів Войтовича витримана в ортодоксально-неоготичних формах, які були популярними у міжвоєнному 20-річчі. Вітвар Божої Матінки Чєнстоховської, виконаний ним для костелу в Перемишлянах у 1931 році, свідчить, що митець мав тяжіння до модерністських форм тощо [16, с. 229].

Ян Сєрафим, різьбяр зі Станіслава, котрий у 30-х роках ХХ ст. створив амвон і вітварі для Єзупільського костелу, в угоді, укладеній між ним і домініканцями на зведення головного вітваря у 1936 році, представляється як автор виконаних дотепер головних вітварів [4].

Таким чином, можна зробити висновки, що створення скульптурних композицій у домініканських костелах здійснювалася у різних напрямках, таких, як виконання окремих фігур, а також цілих обсягово-просторових композицій. Скульптура виконувалась з твердих матеріалів: мармуру, черепашнику, вапняку та місцевого каміння. Також здійснювалось різьблення по вологій штукатурці (стюкко). Окрім того, інтер'єр наповнювали фігури, амвони та вітварні композиції, вирізьблені з дерева. Важливою складовою було декоративне оформлення: пофарбування, позолота, розпис під мармур та інші фактури природних матеріалів. Скульптура та різьблення, поєднуючись з архітектурою й підпорядковуючись їй, входили складовими в гармонійні ансамблеві композиції, існування яких було можливим завдяки синтезу візуальних мистецтв.

Відомості, які збереглись в архівах, стосуються переважно домініканських храмів, розташованих на землях Галичини, й носять несистемний, поодинокий характер.

Подальші розвідки у цій галузі будуть пов'язані з дослідженням художньо-композиційних та стильових якостей скульптурної пластики храмів чєнців.

ЛІТЕРАТУРА

1. ADK (Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów w Krakowie) Архів Польської провінції домініканців у Кракові. – Kościół w Mościskach. – sygn. Mś-7.
2. ADK. Podkamień. – sygn. Pk-2.
3. ADK. Podkamień. – sygn. Pk-8.
4. ADK. Umowa zawarta między konwentem Dominikanów a P. Janem Serafinem w sprawie budowy ambony dla Kościoła w Jezupolu. – 5. VI. 1936. – sygn. Jz-5.
5. ADK. Żółkiew. Inwentarz z 1929 r. – sygn. Ż-37.
6. ADK. Żółkiew. Sprawozdanie z majątku konwentu Dominikanów z Żółkwi za przełożeńства O. Augustyna Peczka, 1901-1904.– sygn. Ż-51.
7. Barącz S. Dzieje klasztoru WW. OO. Dominikanów w Podkamieniu / S. Barącz. – Tarnopol, 1870. – 348 s.
8. Krasny P. Kościół p.w. Wniebowzięcia Najsw. Panny Marii i Podwyższenia Krzyża Św. oraz klasztor OO. Dominikanów wraz z założeniem pielgrzymkowym w Podkamieniu /P.Krasny // Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego Wojewódstwa Ruskiego. – Kraków, 2005. – T. 13. – S. 123-192.
9. Łoza S. Architekci i budowniczo wie w Polsce /S.Łoza. – Warszawa, 1954. – 424 s.
10. Mańkowski T. Mecnat Jana III w Żółkwi /T.Mańkowski // Prace Komisji Historii Sztuki, 1948. – 9. – S. 127-151.
11. Mańkowski T. Nieznane rzeźby Andrzeja Schlütera /T.Mańkowski // Dawna Sztuka. – 1939. – 2. – S. 219-233.
12. Opacki J. Przewodnik po Czortkowie i okolicy /J.Opacki. – Czortków, 1931.
13. Ostrowski J. K. Kościół p.w. św. Jacka i klasztor O.O. Dominikanów w Rohatynie. /J.K.Ostrowski // Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego Wojewódstwa Ruskiego. – Kraków, 2002. – T. 10. – S. 313-317.
14. Petrus J. T. Kościół P.W. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i klasztor OO. Dominikanów (OP) zwany Conventus Regalis /J.T.Petrus // Kościoły i klasztory Żółkwi. – Kraków, 1994. – T. 2. – S. 87-164 : il.
15. Stefański K. Jan Sas Zubrzycki i Andrzej Lenik – z pracowni architekta i rzeźbiarza /K.Stefański // Katalog wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu 16 maja. – Wrocław: Wydawnictwo VIA NOVA, 2004. – 48 s.
16. Zaucha T. Kościół parafialny p.w. św. św. Piotra i Pawia i dawny klasztor OO. Dominikanów obserwantów w Przemyslanach /T.Zaucha // Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego Wojewódstwa Ruskiego. – Kraków, 2003. – T. 11. – S. 211 – 233.
17. Żyła W. ks. Kościół OO. Dominikanów we Lwowie /ks. W.Żyła. – Lwów, 1923. – 69 s.
18. Кудрицький А.В. Мистецтво України: біогр. довід. /А.В.Кудрицький // Упоряд.: А.В.Кудрицький, М.Г.Лабінський: – К.: Укр. енцикл., 1997. – 700 с.
19. ЛАІУ (Львівський архів інституту «Укрзахідпроектреставрація»). Львів. М. Магдалени. – арх. сп. Л-22-19.

УДК 746.3.031.2(477.8)

Н.В. РУБЛЕВСКА

БОРЩІВСЬКА ВИШИВАНКА В КОЛЕКЦІЇ ВІРИ МАТКОВСЬКОЇ

У статті досліджено вишивку Тернопільщини, зокрема описано особливості борщівської вишиванки та її місце в колекції Віри Матковської.

Ключові слова: вишивка, борщівська сорочка, техніки вишивання, орнамент, колорит, колекція.

Н.В. РУБЛЕВСКА

БОРЩЕВСКАЯ ВЫШИВАНКА В КОЛЛЕКЦИИ ВЕРЫ МАТКОВСКОЙ

В статье исследовано вышивку Тернопольщины, в частности описаны особенности Борщевской вышиванки и ее место в коллекции Веры Матковской.